

مباحث مدیریت بحران:

دیدگاه‌ها، سامانه ملی، تاب‌آوری، تخلیه اضطراری

www.ketab.ir

تألیف و گردآوری:

دکتر شهرام علمداری
محمد صادق اسکندری

سرشناسه : علمداری، شهرام، ۱۳۴۷
 عنوان و نام پدیدآور : مباحث مدیریت بحران: دیدگاه‌ها، سامانه ملی، تاب‌آوری، تخلیه اضطراری
 /تالیف شهرام علمداری & محمدصادق اسکندری.
 مشخصات نشر : تهران: بوستان حمید، ۱۳۹۶.
 مشخصات ظاهری : ۲۵۶ ص.: مصور، جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۱۲-۶۳-۴
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 وضعیت فهرست نویسی: کتابنامه: ص. ۲۵۳.
 موضوع : مدیریت بحران
 موضوع : Crisis management
 موضوع : مدیریت بحران -- ایران
 موضوع : Crisis management -- Iran
 شناسه افزوده : اسکندری، محمدصادق، ۱۳۶۷ -
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ HD ۴۹/ع۷۷م۲
 رده بندی دیویی : ۴۰۵۴/۶۵۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۰۰۱۹۹۵

انتشارات

عنوان : مباحث مدیریت بحران: دیدگاه‌ها، سامانه ملی، تاب‌آوری، تخلیه اضطراری

تألیف و گردآوری : دکتر شهرام علمداری - محمدصادق اسکندری

ناشر: بوستان حمید

چاپ : دوم - سال ۱۴۰۰

شمارگان: ۴۰۰

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق اعم از چاپ و تکثیر، نسخه‌برداری برای ناشر محفوظ است.

تلفن ناشر و پخش: ۶۶۴۸۲۳۸۹ ۰۹۱۲۳۳۷۵۰۳۹ ۰۹۳۷۲۳۷۵۰۳۵

آدرس فروشگاه اینترنتی: boostanhamid-pub.ir

فهرست مطالب

فصل اول مدیریت بحران و الگوهای آن

- ۱- کلیات..... ۹
- ۲- مدیریت بحران ۱۲
- ۳- مدیریت بحران و پدافند غیرعامل ۱۴
- ۴- فرایند و مراحل مدیریت بحران..... ۱۶
- ۵- الگوها و مدل‌های مدیریت بحران..... ۲۲
- ۶- مدیریت جامع بحران..... ۳۲
- ۷- فرآیند تکامل برنامه‌ریزی مدیریت بحران..... ۳۵
- ۱-۷- برنامه‌ریزی بر اساس سناریو ۳۶
- ۸- سناریونویسی ۴۰
- ۹- آمادگی و رزمایش ۴۴

فصل دوم الگوی پیشنهادی سامانه ملی مدیریت بحران

- ۱- اصول و مفاهیم ۴۷
- ۲- مشخصات کلی سامانه ملی مدیریت بحران..... ۵۰
- ۳- اجزای اصلی سامانه ملی مدیریت بحران..... ۵۱
- ۴- فرآیند ایجاد آمادگی در سامانه ملی مدیریت بحران ۵۳
- ۵- مدیریت اطلاعات و ارتباطات در سامانه ۷۰
- ۶- مدیریت منابع در سامانه ملی مدیریت بحران..... ۷۹
- ۷- فرماندهی و مدیریت در سامانه ملی مدیریت بحران..... ۹۴
- ۸- سامانه‌های هماهنگی بین سازمانی (اجزاء، اتاق بحران و...)..... ۱۳۵
- ۹- سامانه‌های اطلاع‌رسانی عمومی و هشدار ۱۵۲

۱۰- استمرار و حفظ مدیریت در سامانه ملی مدیریت بحران.....	۱۵۹
--	-----

فصل سوم تاب آوری و انواع آن

۱- کلیات	۱۶۳
۲- تاب آوری شهری	۱۷۴
۳- تاب آوری سازمانی	۱۸۲
۴- تاب آوری اجتماعی	۱۸۴

فصل چهارم تخلیه و اسکان اضطراری

۱- کلیات تخلیه اضطراری	۱۹۷
۲- تخلیه اضطراری در بحران‌های انسان‌ساخت	۲۰۴
۳- تخلیه اضطراری در بحران‌های طبیعی	۲۱۰
۴- روش‌های تخلیه اضطراری	۲۱۳
۵- تخلیه اضطراری مصدومین	۲۱۶
۶- شبیه‌سازی تخلیه اضطراری جمعیت	۲۱۵
۷- اسکان موقت (سرپناه)	۲۱۸
۸- مکان‌یابی اسکان موقت بعد از بحران	۲۲۲
۹- مراحل اسکان موقت	۲۲۵

فصل پنجم سایر مباحث مدیریت بحران

۱- برقراری امنیت منطقه بحران	۲۲۹
۲- پیشنهادهای کاربردی کنترل امنیت	۲۴۳
۳- درس از تجربه زلزله کرمانشاه و سرپل ذهاب	۲۴۸
- کتابنامه	۲۵۳

مقدمه

جمهوری اسلامی ایران به دلیل موقعیت ژئوپولیتیک، اقتصادی و ماهیت ضداستکباری، همواره در معرض تهدیدهای نظامی و غیرنظامی آمریکا و کشورهای استکباری بوده است. رژیم صهیونیستی اشغالگر قدس در سال‌های اخیر تهدیدات خود را نسبت به کشور افزایش داده است. تدابیر مقام معظم رهبری و فرمانده کل قوا بر جدی گرفتن تهدید توسط مسئولان کشور و آماده‌سازی کلیه دستگاه‌ها و زیرساخت‌های کشوری و لشگری بوده است.

دفاع غیرعامل به‌عنوان مکمل دفاع عامل، شامل اقدامات غیرمسلحانه که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقاء پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدات و اقدامات نظامی دشمن می‌گردد، می‌باشد.

در کشور ما با وجود موقعیت خاص از نظر ژئوپولیتیک، دارا بودن ثروت‌های عظیم نفت و گاز، نظام ضداستکبار و ورود به عرصه فناوری‌های نوین در معرض تهدیدات استکبار جهانی بوده، از طرفی در مقابله با بحران‌های انسان‌ساخت و غیره نیاز به توجه بیشتر مدیران و کارشناسان به بررسی همه جانبه مباحث مدیریت بحران می‌باشد.

هدف از تدوین این کتاب، ارائه الگوی پیشنهادی سامانه ملی مدیریت بحران که حاصل سال‌ها مطالعه و تحقیق در نظامات و ساختارهای کشورها بوده و منجر به ارائه الگوهای اجرایی و معتبر شده است. همچنین تلاش شده است تا اکثر مباحث مطرح و مهم در مدیریت بحران به‌صورت جامع‌تر از جمله: مدل‌های مدیریت بحران، برنامه‌ریزی مدیریت بحران، تخلیه و اسکان اضطراری، تاب‌آوری و موضوع کنترل امنیت در زمان بحران در این کتاب مورد واکاوی قرارگیرد.

در فصل اول کتاب، سعی شده است تا ضمن معرفی انواع بحران‌ها، مدیریت بحران و مراحل آن تشریح گردد و همچنین انواع مدل‌ها و الگوهای مدیریت بحران به صورت خلاصه بررسی شده و در نهایت ضمن معرفی روش‌های برنامه‌ریزی مدیریت بحران، مدل مبتنی بر سناریونویسی طرح شده است.

در فصل دوم، به ارائه الگوی پیشنهادی سامانه ملی مدیریت بحران اختصاص دارد. سامانه ملی مدیریت بحران به عنوان جزئی از سامانه آمادگی ملی، نقش برنامه‌ریزی و کنترل کلیه اقدامات هماهنگی و فرماندهی بحران ناشی از تهاجم دشمن را برعهده خواهد داشت. همچنین اتاق بحران و اجزای آن مطرح شده است.

در فصل سوم به موضوع تاب‌آوری از دیدگاه صاحب نظران و انواع آن پرداخته شده و در فصل چهارم مباحث تخلیه اضطراری جمعیت و اسکان موقت و روش‌های آن طرح شده و در نهایت در فصل پنجم سایر مباحث مانند برقراری امنیت منطقه بحران، کنترل آن و تجربیات کنترل بحران در واقعه زلزله اخیر کرمانشاه بررسی اجمالی شده است.

در پایان به آگاهی می‌رساند این کتاب در جشنواره کتاب پاسداران اهل قلم سال ۱۳۹۹ انتخاب و شایسته تقدیر قرار گرفته شده است. و در چاپ دوم اصلاحاتی انجام شده است. امیدواریم این کتاب جامع، مورد بهره‌برداری مدیران و کارشناسان سازمان‌ها و همچنین دانشجویان رشته مدیریت بحران و گرایش‌های پدافند غیرعامل قرار گیرد.

مؤلفین